

‘Ook subklinische melkziekte is te voorkomen’

Iedere melkveehouder kent melkziekte. Ondanks dat er steeds opnieuw aandacht is voor de calciumhuishouding van melkkoeien, gaat het in de praktijk helaas nog te vaak mis. Subklinische melkziekte is een belangrijke oorzaak van gezondheidsproblemen bij melkkoeien. Reden voor Voergroep Zuid om hier samen met RumiVar extra aandacht aan te geven. Samen ontwikkelden ze een nieuwe droogstandsaanpak met daarin een hoofdrol voor het product Animate. Een aanpak die melkveehouders helpt om koeien gezond te houden, ook bij zeer hoge melkproducties.

“Met melkziekte is het net als bij een ijsberg. 80% zie je niet, dat is subklinische melkziekte, maar het veroorzaakt wel heel veel bijkomende problemen zoals: een te lage drogestof opname, verminderde spierfuncties en een verlaagde weerstand. De gevolgen daarvan laten zich raden: koeien met een negatieve energiebalans (ketose), moeilijk afkalven, aan de nageboorte blijven staan, witvuilen, mastitis en verminderde productie en vruchtbaarheid. Allemaal problemen waarvoor onzichtbare subklinische melkziekte een belangrijke trigger is.” Aan het woord is Rundveespecialist Rob Hermanussen van Voergroep Zuid. Samen met Tim Den Toom, rantsoenspecialist van kennispartner en mineralenleverancier RumiVar, en zijn collega bedrijfsadviseurs van Voergroep Zuid zet hij de vernieuwde droogstandsaanpak inmiddels succesvol in op een aantal melkveebedrijven.

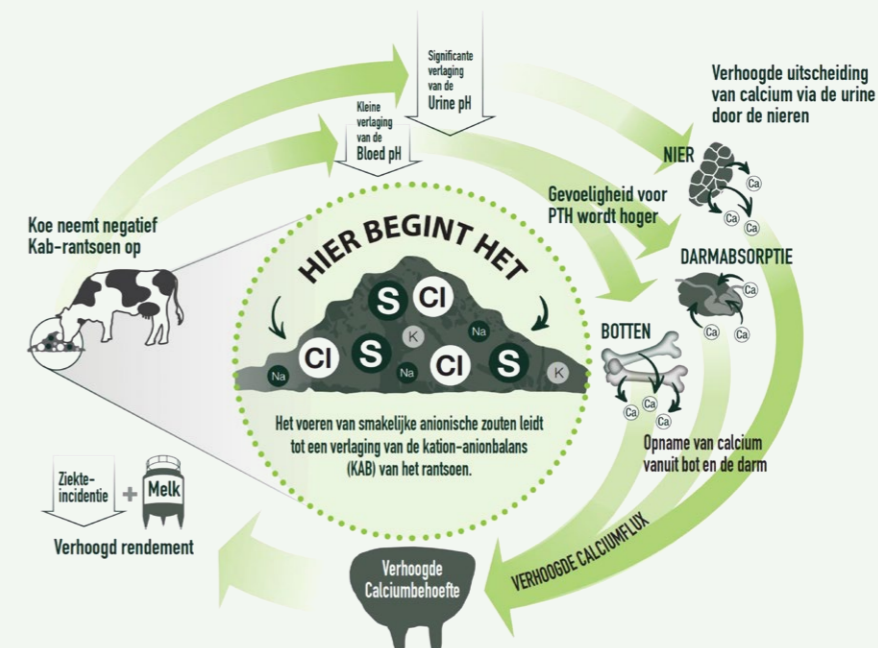
pH verlagen

De kern van de droogstandsaanpak is het verlagen van de pH-waarden van de urine en in lichte mate van het bloed bij droogstaande koeien, waardoor de calcium flux wordt getriggerd. Door de

bloed-pH iets te verlagen wordt de gevoeligheid van het lichaam voor het PTH-hormoon aangewakkerd. Daarnaast gaan de nieren meer calcium uitscheiden via de urine. Dat verlaagt het calcium-gehalte in het bloed, wat de koe aanspoort om efficiënter calcium te gaan absorberen uit de botten en de darm. “Zo komt er in het lichaam een veel betere calcium-benutting op gang, waardoor koeien tijdens en na afkalven beter in hun calcium-behoefte kunnen voorzien”, legt Den Toom uit.

Maar hoe zet je dit proces in werking?

Hermanussen: “De basis is het voeren van een rantsoen met een duidelijk negatieve kation/anion-balans (KAB). Dat is te berekenen en je kunt er op sturen omdat alle rantsoen-ingredienten een eigen KAB-waarde hebben. Zo gebruiken we bijvoorbeeld in droogstandsvoer vaak de KAB-droogstandsmineralen van RumiVar. Die leveren een bijdrage aan het verlagen van de KAB van het basisrantsoen voor droogstaande koeien. Daarnaast wordt Animate gebruikt om de KAB van droogstandsrantsoenen waar nodig nog iets verder te verlagen.”

De inzet van anionische zouten stimuleert ook de darm tot een efficiëntere calcium-opname. Dit in tegenstelling tot laag calcium rantsoenen en calcium binders.

Rantsoen aanzuren

“Wij praten over half aanzuren als de KAB van het rantsoen tussen de 0 en -50 is”, legt Den Toom uit. “Daarmee daalt de urine-pH van ca. 8 naar een waarde tussen de 6,5 en 7. Gaan we nog verder aanzuren (KAB van -50 tot -150), dan daalt de pH tot onder de 6. We verhogen dan tegelijkertijd de hoeveelheid calcium in het rantsoen voor een optimale opname van de calcium in de koe.” Het meten van de urine-pH met pH-strips is voor de melkveehouder een eenvoudige manier om de vinger aan de pols te houden. En met het product Animate is de pH van bloed en urine vrij nauwkeurig te sturen. Het bevat een breed scala aan anionische zouten, die de kation-anion balans in het rantsoen verlagen.

‘Urine-pH meten met pH-strips is een praktische manier om de bloed-pH van droogstaande koeien te monitoren’

Popcorn-jasje

Wat Animate onderscheidt van andere anionische zouten is dat producent Phibro Animal Health er in geslaagd is, om de anionische zouten zo te verpakken, dat ze ondanks de hoge concentratie de smakelijkheid van het rantsoen niet verpesten. Den Toom: “Anionische zouten zijn bitter, daar houdt een koe niet van. Daarom verpakt Phibro ze in een soort popcorn-jasje van maïsgluten. Is het

rantsoen in orde, dan kun je met een halve tot een hele kg Animate gedurende de laatste 30 dagen van de dracht echt een verschil maken. Maar het is geen wondermiddel, natuurlijk moeten ook het rantsoen en het management op het bedrijf in orde zijn.” Dit neemt Voergroep Zuid natuurlijk ook mee binnen de nieuwe droogstandsaanpak.

Nauwkeurig bijsturen

De inzet van anionische zouten is niet nieuw. “In Amerika werkt inmiddels meer dan 70% van de melkveebedrijven met anionische zouten in droogstandsrantsoenen”, weet Den Toom. “Daarmee worden heel veel problemen rondom afkalven en ook daarna voorkomen.” Wat de nieuwe droogstandsaanpak van Voergroep Zuid volgens hem wel uniek maakt, is dat er heel planmatig en gestructureerd aan droogstands-rantsoenen wordt gewerkt met gebruik van smakelijke anionische zouten. Hermanussen: “Dat begint met ervoor zorgen dat melkveehouders beseffen dat hier kansen liggen. Vervolgens het in kaart brengen van de KAB-waarden van de beschikbare voedders op het bedrijf, zodat we samen met de veehouder het beste droogstands-rantsoen kunnen samenstellen. Hierbij kunnen we met Animate op specifieke momenten aan de hand van de urine-pH heel nauwkeurig bijsturen. Zo speel je kort op de bal.” Den Toom: “Voor melkveehouders is het fijn dat ze het resultaat zo snel kunnen zien. Maar bovenal, het helpt ze om de veestapel ook bij hoge melkproducties gezond te houden.”